

Het KNNV-plan om vier jaar lang naar waterdieren en -planten te gaan kijken, komt uit de koker van Bert Higler. Dat was voor de redactie van *Natura* aanleiding voor een interview met de veldbiologisch secretaris van het landelijk KNNV-bestuur.

Veldbiologisch secretaris is kokerjufferspecialist

De bedenker van het waterbeestjesproject

Hoe lang ben je actief binnen de KNNV?

„Pas een paar jaar. Ik ben vijftig jaar geleden een tijdje lid geweest, maar door een druk leven met studie, huwelijk, honden, verhuizingen en reizen is de KNNV uit het zicht verdwenen. Toen ik interim-voorzitter Hans Pfeiffer toevallig ontmoette op het KNNV-bureau in Utrecht, vroeg hij of ik als veldbiologisch secretaris in het Hoofdbestuur, zoals dat toen nog heette, wilde komen. Het leek me wel wat voor na mijn pensioen, maar ik was direct al de klos.”

Je bent veldbiologisch secretaris van de KNNV. Wat doe je zoal?

„Vergaderen en daar heb ik juist zo'n hekel aan. Maar inhoudelijk bemoei ik me met cursussen, *Natura*, de Veldbiologische commissie, de Natuurbeschermingscommissie, het publiekproject en de vele werkgroepen van de KNNV.”

Je specialiteit is waterdieren.

Wat boeit jou zo?

„Zoals alle jongetjes heb ik vroeger graag in slootjes gevist. Ik stopte alles wat ik ving in een aquarium en keek dan wat er gebeurde. Het boekje 'In sloot en plas' van Heimans en Thijsse was een grote inspiratiebron. Toen ik bij het toenmalige Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (RIVON) een éénjarig kokmeeuwenproject kon doen en ik daar graag een vaste baan wilde, bleek dat er behoefte was aan een assistent Hydrobiologie voor de macrofauna. Dat zijn alle waterbeestjes, die je met het blote oog kunt zien. Ik kon aangesteld worden op een halve baan voor boswachter en een halve baan voor portier van het Staasbosbeheer, waar het RIVON onder viel. Later werd het officieel een RIVON-baan. Ik heb met groot plezier mijn oude hobby opgepakt en er vierenveertig jaar mijn geld mee verdiend. Wat me boeit is de grote variatie in levens-

Bert Higler: "Ik wil graag weten hoe het leven in het water in elkaar zit."

FOTO: KEES DE HEER

vormen en gedragingen. Ik wil graag weten hoe het leven in het water in elkaar zit, waarom soorten ergens wel of juist niet voorkomen en hoe je daarmee wetenschap kunt bedrijven. Het is zo'n fantastische wereld!”

Wat doe je als hydrobioloog?

„De kennis die opgedaan wordt met onderzoek wordt in de praktijk van het waterbeheer toegepast. Je kunt de waterkwaliteit vaststellen aan de hand van het voorkomen van de macrofauna, aangeven hoe de kwaliteit samenhangt met de levensbehoeften

van die dieren en hoe je verbeteringen kunt bewerkstelligen. Toen ik begon, was dat allemaal onbekend en nieuw voor de meeste Nederlandse wateren. Heerlijk om zo te kunnen pionieren.

Ik heb vrij veel artikelen geschreven, lezingen gehouden en college gegeven op verschillende universiteiten. Daarnaast heb ik veel gereisd naar internationale congressen en (ontwikkelings)landen om onze kennis daar te verbreiden: Indonesië, India, Aruba, China, Korea, Japan. Ik heb een samenwerkingsprojecten opgezet met een Universiteit in Polen en een Instituut in China. Ik ben gedurende drie maanden gasthoogleraar geweest aan de universiteit van Lyon. Allemaal ontzettend leuke dingen.”

Wat is een bijzondere vangst of waarneming van jou de afgelopen tijd?

„Een van mijn recente activiteiten was het determineren van volwassen kokerjuffers, die door een paar mensen uit Tilburg over het hele jaar 2005, bijna dagelijks, gevangen zijn op één plek. Dat is een ongelooflijk mooie tijdreeks, uniek voor Nederland. We troffen enkele bijzondere soorten aan. Prachtig.”

Heb je een favoriet onder de waterdieren? Waarom?

„Mijn favorieten zijn de kokerjuffers. Ik ben eerst begonnen met waterwantsen, maar toen zei een bekende wantsenspecialist tegen mij: er zijn al genoeg wantsenspecialisten. Je moet een groep nemen waar niemand aan werkt, zoals de kokerjuffers. Dat bleek een gouden tip. Er komen ongeveer honderdvijftig soorten in Nederland voor, in allerlei verschillende watertypen. Het zijn prachtige dieren met een heel bijzondere levenswijze. Bovendien is er nog veel onbekend over hun milieu-eisen en levenswijze. Je kan aan het studeren blijven.”

Wat is je favoriete plek?

„Mijn favoriete plekken zijn de Hierdense beek en laagveenmoerasgebieden. In de Hierdense beek heb ik vele jaren onderzoek gedaan en toevallig heb ik daar onlangs samen met een voormalige medewerker een nostalgische dag doorgebracht. In mijn jeugd heb ik bijna dagelijks in de Kortenhoefse plassen rondgezworven. Later heb ik voor mijn promotieonderzoek vooral in Noordwest-Overijssel rondgezworven. Typisch Nederlandse landschapstypen, waar het het hele jaar door heerlijk toeven is, ondanks knutten en steekmuggen...

*Jan Cornelissen is lid van de redactie van *Natura*.*